

ABONAMENTUL.

Un an 80 cor. (60 lei)

1/2 an 40 " (30 lei)

1/4 an 20 " (15 lei)

O lună 7 " (5 lei)

Un nr. 30 fil. (25 bani)

□ □

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 1 cor., a doua
și a treia oară 80 fil.

Manuscrite sunt a se
trimite la Redacția
„UNIRII” Blaj.

□ □

ZIAR NAȚIONAL — APARE ZILNIC.

Mitropolitul Vasile.

Ceice au fost de față la actul alegerii de mitropolit, își vor aduce aminte de scena emoționantă, când s'a publicat rezultatul votării. A izbucnit un vifor de aplauze, când s'a constatat, că părintele vicariu *Dr. Vasile Suci* a întrunit majoritatea covârșitoare a voturilor.

A fost un triumf al voinței clerului, în o vreme grea, când tot pasul ne era șpionat și restălmăcit.

Acest triumf al voinței clerului, azi e îndeplinit cu totul: părintele vicariu de atunci azi e Mitropolitul bisericii noastre românești unită cu Roma.

*

La cea mai frumoasă vârstă a maturității și forței de muncă, noul Mitropolit ia în mână toiagul puterii, în marile vremuri de prefaceri, prin cari trecem.

Multe și mari îndatoriri îi încumbă, deodată cu treapta de mărire, unde l'a ridicat îndurarea lui Dumnezeu și încrederea clerului românesc.

Deceniile din urmă au marcat o eră aproape staționară în viața bisericii și a școlilor noastre. Mâna de fier a guvernelor măștere apăsă tot mai greu, și școlile ni-se închideau una după alta.

Toate aceste pierderi și întrelăsări trebuiesc refăcute și reparate, de urgență.

Prin munca ei intențată regeneratoare și culturală, biserica noastră trebuie să stea în fruntea tuturor celorlalte instituțiuni, împlinindu-și misiunea ei divină pe pământ.

Preoțimea veche și cea de azi și-a îndeplinit această datorie, dar cum și-o va îndeplini-o preoțimea de *măine*?

În împrejurările atât de schimbate, când nenumărate cariere noi se deschid tinerimii, e mare întrebare, dacă vom mai avea preoți în număr suficient, cum am avut în trecut, când atâția tineri se imbulziau, cerând intrare în seminarii?

Reducerea numărului preoților e o problemă, asupra căreia trebuie să meditam, căci e în cea mai strânsă legătură cu viața și importanța, ce va avea-o biserica noastră, în noua formațiune a statului român.

Școlile noastre încă trebuiesc trezite la o nouă viață. Soarta materială a învățătorilor, ca și a preoțimei, trebuie ameliorată în mod simțitor, căci altfel numărul învățătorilor s'ar reduce și aceasta ar însemna un dezastru ireparabil. Trebuiesc regulate raportul dintre biserică și stat, lucru ce nu e așa de dificil acum, căci nu mai avem motiv să primim cu neîncredere tot ce ar emana dela guvern, ca în trecutul de umilință. Învățătorii confesionali să

fie retribuiți, în orice caz, ca învățătorii de stat, căci au fost destule jertfele ce le-a adus în trecut, servind cu lefuri imposibile.

*

Ne gândim și la Blaj — la Blajul *de mâine*.

Cunoaștem trecutul lui de muncă și de glorie, dar viitorul lui nu-l știm.

În zilele marilor prefaceri, Blajul trebuie să se preschimbe și el, ținând pas cu evoluția neamului de pretutindeni.

Pe vremuri era târgușorul luminos, cuibul culturii, leagănul naționalismului.

De-acum trebuie să evolueze și el, să ocupe locul ce-i compete, alături de celelalte centre românești. Institutele culturale să ia un nou avânt, și paralele cu zidurile vechi să se ridice și altele noi, încât Blajul să devină cu adevărat „mița noastră Romă”, prin numărul și importanța institutelor sale culturale, cari evoluează cu mersul vremii.

Rolul trecutului s'a terminat; de-aci înainte Blajul are un *alt* rol, pe care trebuie să-l îplinească cu demnitate, rămânând tot la nivelul și renumele de odată.

*

Iată, câteva probleme numai, — destul de mari și destul de grele — ce-și așteaptă rezolvirea dela noul Mitropolit.

Destoinicia și zelul Lui va susține biserica noastră la acel loc de onoare, ce i-a competat în trecut și îi compete și pe viitor.

Calitățile și aptitudinile noului Mitropolit, de o parte; dragostea și încrederea deplină a Clerului față de El, de alta; ne sunt garanța cea mai sigură, că toate aceste probleme, ce preocupă viața noastră bisericească și culturală, vor fi rezolvite spre mărirea bisericii și a neamului.

Sosirea Suveranilor din Ardeal.

După o călătorie triumfală prin Ardeal unde aproape două milioane de români l-au salutat cu un entuziasm indescriptibil, iubiții noștri Suverani s'au înăpoiț azi la orele 8 dimineața în Capitală.

Din cele 15 localități vizitate, și de prin zecile de gări în cari au făcut câte un mic popas, spre a lua contact cu întregul popor al Ardealului, MM. Lor Regele și Regina au adus în suflet comori de impresiuni puternice și fericite pe cari desigur, nu le vor uita nișiodată. Tot astfel și românii ardeleni vor păstra neștearsă amintirea vizitei ce Le-a făcut cei dintâi și cei mai glorioși Domnitori ai României întregite desrobitorii românilor de veacuri subjugăți. Vor vorbi ani de-a rândul de fericirea avută și vor transmite generațiilor viitoare toată recunoștința lor adâncă și toată iubirea nemărginită pe care le-a arătat-o și le vor păstra neatinsă în sufletul lor, față de Casa Domnitoare.

MM. LL. Regele și Regina au cucerit Ardealul prin vizita făcută întreg poporul român de peste munți, care și el l-a cucerit definitiv pe Suverani prin comorile nebănuite ce a desvălit celor mai iubiți Suverani din toată lumea.

(>România<).

□ □ □

Ordonanța Nr. 6, 20 și 26 (modificată).

Noi comandatul trupelor din Transilvania, pe baza art. 32 și 57 din Titlul II adițional Codul justiției militare, în interesul siguranței armatei și apărării țării

Ordonăm:

pentru întreg teritoriul ocupat până la Tisa, considerat zonă de operație:

1. Nimănui nu-i este permis a tipări jurnale, reviste, broșuri, afișe de orice fel, anunțuri, ilustrațiuni etc., provenite dela particulari, sau instituții nerecunoscute de acest Comandament (sau de Comandamentul dirigent), fără a se fi obținut o autorizație prealabilă a Comandamentelor militare sau a comendurilor de piață, respective prin birourile de cenzură.

2. Nimănui nu-i este permis a ridica planuri, schițe, copii, fotografii după natură, sau după hărți, fără o prealabilă aprobare a autorităților indicate la art. 1 din această ordonanță.

3. Reprezentațiile teatrale, cinematografice, muzicale sau declamatorii de orice fel, nu pot avea loc, decât după ce au fost admise de oficiile cenzurii militare.

4. Gravorii și cei ce efectuează stampile în cauciuc, lemn sau metal, nu pot executa o astfel de comandă, fără o autorizare specială a comandamentului militar cel mai apropiat, pentru fiecare caz în parte.

Orice comandă de asemenea natură se va trece într'un registru special, indicându-se autoritatea care a dat autorizație, numele și adresa celui ce a făcut comanda, iar autorizația spre control se va alătura la registru.

5. Controvenienții, de bună credință la dispozițiunile de mai sus, atât ceice au propus la contravenire, cât și ceice s'au pretat la executarea lucrurilor aci prohibite, precum și ceice le-au dat numai publicității, sau le vor fi supus cunoștinței altora fără autorizarea prealabilă a Comandamentelor militare, se vor judeca și condamna în prima și ultima instanță de pretorii militari, cu închisoare dela 3 luni până la un an, sau cu amendă dela 100—2000 lei.

6. Când faptele de mai sus vor fi săvârșite cu rea credință, în scop de a tradă, spionaj, sau a atentă la forma de guvernament, culpabilii se vor deferi curților marțiale, pentru a li-se aplica pedepsele prevăzute de legile în vigoare.

Contravenienții la prezenta ordonanță se vor pedepsi nu numai în caz de prejudiciu moral sau material pentru stat, ci

în caz de posibilitatea unui asemenea prejudiciu.

7. Constatarea contravenirilor la această ordonanță se va face de comisarii regali, pretori, comendurile de piață, ofițerii din jandarmerie și agenții s'au ofițerii de poliție judiciară.

8. Ordonanța de față se va publica, pe cât cu putință, în ziare, se va afișa în toate comunele la sediul primăriilor, jandarmeriilor, polițiilor și pretoriatelor și se va aduce la cunoștință obștească prin bătaie de tobă.

Îndeplinirea acestor formalități se va constata prin procese verbale dresate de ofițerii polițiilor judiciare respective.

Această ordonanță devine executorie, după ce vor trece trei zile libere dela îndeplinirea formalităților de sub art. 8 și se va aplica numai faptelor săvârșite în urma expirării acestui termen.

9. Dispozițiunile primelor ordonanțe, Nr. 6, 20 și 26, date de acest Comandament și cari sunt contrare ordonanței de față, se abrogă din momentul, când începe a se aplica această ordonanță.

Data la Comandamentul nostru din Sibiu.

Azi, 12 Maiu 1919.

Comandantul trupelor din Transilvania:
General Mărdărescu.

Șeful de stat major:

General Panaitescu.

Suveranii în Blaj.

— Voci de presă. —

Dela Alba-Iulia am ajuns la Blaj. O primire solemnă ni-s'a făcut în gară. La Catedrala greco-catolică s'a oficiat un „Te Deum“ de către mitropolitul Dr. Vasile Sueciu. A urmat apoi defilarea trupelor în chip mareș.

Conductul etnografic a provocat un entuziasm de nedescris.

Inoptându-se, s'au aprins torțe, purtate de cercetași. A fost un tablou de o frumusețe rară și voioșia tuturor arată marea bucurie a Românilor eliberați. Timp de trei ore a defilat poporul în costume frumoase și scumpe. Lumea par'că era în culmea celei mai mari bucurii. Se striga mereu: „trăiască România mare și unită, trăiască regele și regina. Vrem Banatul!“

Sosirea familiei regale a în-suflețit și mai mult poporul. Blajul era în plină sărbătoare. Acest oraș mic, însă cu o populație curat românească, conștiință de vremurile actuale, a ținut să-și arate toată iubirea sa pentru familia regală și fiecare clipă era prilej de mărturie sinceră și profundă.

Regele și Regina s'au dus la palatul mitropolitan. Acolo s'au ținut discursuri vorbindu-se de însemnătatea zilelor de azi, de curajul și vitejia soldatului și de forța poporului român, care trebuie să fie de acum unit pentru totdeauna.

(„Dacia“).

Regele și regina la noi.

Cu inimile înălțate de fiorii evlaviei, într'un entuziasm ce vine ca valurile mării resculte de furtună, au primit blăjenii pe regele nostru mare, viteazul Mărășeștilor, glorios și tare în războiu, ce ne-a pus cununa de mândrie pe capetele noastre, rupându-se la un semn al mâinii Lui binecuvântate, lanțurile ce le-am purtat, și pe mândra regină, mai frumoasă ca un vis a dorniceii noastre imaginații, îndoicoasă ca un spic de aur, ce vibra întreagă de dragostea pentru noi, arătându-ne-o prin fiecare mișcare a gingașei Ei făpturi, caldă ca o flăcărie, ce să revărsă asupra celor ce o încunjoară, saltând ca o rază, ce coboară din cer, trimisă să ne mângâie.

I-am văzut în sfânta noastră mănăstire, în care în undele de fum de smirnă și tămâie s'au plămădit atâtea gânduri mari, în ținuta Lor măiestoasă, cu ochi cucernici ridicați spre cer, cerșind puterea făcătoare de minuni și pe mai departe asupra Lor dela Dumnezeu biruinții noastre.

Defila mulțimea înaintea Lor, ce din diamantele ochilor, Le trimiteau raze de eternă dragoste, ridicată din pulbere, spre soarele cel luminos al libertății. În ochii lor erau înmuri de laude spre Voi, pe cari v'a ales Dumnezeu nostru să ne înfăptuiți mărirea. Era un popor refugiat sub aripile bisericii, de loviturile vrășmașe, ce ne în-lănțuiau gâtul, să ni-l sugrume. Erați mândrii de ei și vă deschideați brațele iubitoare spre ei.

Noi v'am iubit înainte de a vă cunoaște, atunci, când dragostea noastră însângerată sbura peste munți și văi, din închisori, ferecate cu zavoară grele, vă iubiam cu primejdia vieții. Pe atunci bănuiam numai, că vă gândiți la noi și vă împle-tiam florile albe a dorului. Astăzi dragostea noastră a ieșit din cămara palidă a platonismului și vă arde cu căldura ei sfântă. Mulțimea nu se poate sătura de icoana voastră.

Simțim cu toții opera cea mare, ce ați început. Cinstea cu care ați slujit cauza românismului. Hotărîrea bărbătească a regelui, sbuciumul și svărco-

lirile reginei. Câte gânduri mari, câte jertfe, câte vâltoiri, până ni-ați scos la țermurul înflorit. Mulțimea îndulcită de bucurii sosite pe neașteptate, vă privește într'un delir de fericire, fără grai, ca un mister. Vă sărută cu ochii hainele și aierul, ce Vă încunjoară. Numai suntem trupuri, suntem numai suflete dumnezeiești, create spre închinare și mulțumire, pentru revărsarea darului.

Se inserase deabinele și convoiul satelor noastre înso-rite de pe mânoasele țermuri a Târnavelor, nu se mai sfârșia. Nu voia nici unul să abdică de bucuria de a fi fost în fața Voastră, de a Vă duce în inima lor amintirea suavă. Și prin pânzele aieriane și sure a amurgului să strecura și ceata mucenicilor credinții noastre și să aruncau în hora asaltată a bucuriei noastre fără margini.

A fost un basm din o mie și una de nopți.

Elena din Ardeal.

Orfanii războiului.

Înfăptuindu-se statul de noi dorit, în dorința căruia s'a stins moșii și strămoșii; dar noi am fost cei vrednici să vedem plinirea vremii. După aranjamentul de consolidare urmează să înfăptuim cerințele culturale și economice, cari două sunt temelii, tăria și durabilitatea statului.

Biserica în dragostea și sufletul ei ocrotitor, îndată ce începurăm a avea orfanii de războiu, a luat măsuri ca după putință, să fie mângăiați, sprijiniți și ajutați, din mijloace adunate prin mila creștinească. La aceasta chemare s'a și răspuns, punându-se temelii la două instituțiuni în Blaj și Sibiu. Adeca s'a făcut început frumos; dar nu deplin îndestulitor.

Pe vremea când străinul era stăpân în stat ocrotirea aceasta a orfanilor era la loc și chiar mai potrivită și firească; dar astăzi între împrejurările spre bine schimbate și scutul orfanilor trebuie pus în cadre mai largi și mai puternice.

Statul, care ni-a lăsat orfanii, care a fost în primul rând cauza orfanilor, trebuie prin chemarea sa să fie și scutitorul orfanilor, are datorința a lua sub ocrotire orfanii de războiu. Aceasta pe cuvântul, ca din orfani să ne crească cetățeni devotați și chiar diregători ori măiestri harnici.

Statul trebuie să aște afle isvorul de mijloace pentru scutirea și educarea orfanilor. Din momentul ce noul stat s'a încheat

prin vitejia, prin sângele prin virtutea părinților orfanilor de războiu, datorința nu poate fi înlocuită prin cerșit și milă.

Cele două instituțiuni de orfani, pot fi foarte potrivite pentru orfanii de preoți și învățători, cari au meritul incontestabil la întemeierea lor; dar nu pot ocroti după cuviință toți orfanii războiului.

De dorit ar fi, ca fiecare Județ să aibă internatul propriu de războiu acolo unde se află școli elementare și gimnaziu. Dacă aceasta nu s'ar putea, atunci cel puțin 10—15 orfelinare trebuiesc înființate. Ca astfel câte două Județe să aibă în apropiere scut pentru orfani. Dacă s'ar proceda astfel atunci mamele nu vor fi silite să alerge în depărtări mari cu cheltuieli multe să-și pună la adăpost și scut copiii lor.

Am amintit, că nu este bine nici frumos, a cerși pentru viteji, nu, pe aceștia trebuie distinși. Noi cetățenii statului avuți ori săraci, cu toții să fim datori a jerfi la susținerea institutelor de orfani.

Cel mai potrivit mijloc ar fi, ca certificatele de vite, cari să liberează astăzi cu 20—40 fileri pe viitor să se libereze cu 1—2, coroane. Astfel ar contribui la susținerea, creșterea și ocrotirea orfanilor, toți crescătorii toți negustorii și toți jambașii. Acest lucru ar fi mai ușor de executat și după subtragerea cheltuielilor venitul curat să fie întrebuințat pentru orfanii de războiu.

Pe calea aceasta s'ar putea aduna 12—20 milioane coroane în tot anul, s'ar înjunjura cerșitul și mila, s'ar regula afacerea cu demnitate, unde ar contribui avutul și săracul în proporție cu starea lui materială.

Atunci și acolo unde este bunăvoință, înțelegere și munca bine întocmită, nici un lucru nu este așa greu cum se pare la aparență.

După cele desfășurate cei chemați, cei în drept și iubitorii poporului, sunt factorii de executare.

I. Costin,
paroh.

Scrisori din București.

Va fi al nostru întreg Bănatul, ori marii prieteni, cărora România le-a adus servicii așa de prețioase prin sângerarea ei fără seamăn, pe care cei ce ne-au cerut-o la termen fix, o puteau prevedea în toată grozăvenia ei, — zic, ori marii noștri aliași socotesc și ei, la fel cu Nemții, toate iscăliturile de petece de hârtie? Cuvântul dat e dator să

și-l țină numai omul de rând, iar cei mai de sus să poată face tot ce vor? — Iată niște lucruri, de cari, de ce n'am spune adevărul, ne temeam odată. Dar politaca e tragere de sfori, pe sub masă, nu e vorbă limpede și cinstită.

Telegramele ne anunță hotărîrea comisiei de cinci, care ne ciuntează Bănatul. Ne mângâiem însă cu comisia de patru, care trebuie să zproabe hotărîrile celei de cinci, cari numai așa devin definitive. Așa, Sârbii ne ieau oameni și pământ și în Bănat, și în valea Timocului, și la sudul țării lor. Aliașii vreau să facă pace, și aprind războiul cel mai crunt. Doar o astfel de nedreptate nu o putem tolera, oricine ne-ar face-o. Prieten ne e numai acela, care ne dorește și ne și face binele. Cu vorbe dulci nu se poate ademeni soldatul chinuit în tranșee! Nici nu putem să primim de bună hotărîrea în acest sens, doar și Români, și Șvabii din Bănat au drept să hotărască soarta lor!

Poți spune, că toată țara e în fierbere. Guvernamentalii la fel cu opoziția simt norii, cari se apropie foarte amenințatori. Se poate, ca acest pericol să fie în cele din urmă înlăturat, dar astăzi el e posibil. De aceea toată lumea se agită și pretutindeni se țin adunări de protestare în contra planului dela Versailles. Toți se tem, că pierderea oricărei părți din Bănat e o mare jignire a sentimentului de demnitate națională. Sârbii, favorizați astăzi de aliași, nici nu-și pot închipui, cât rău le fac cu aceasta aliașii. Franța însăși, care, împreună cu Anglia, susțin revendicările Sârbilor în acest punct, poate să piardă la noi toată trecerea, de care se bucură.

Ne susține cu toată căldura Italia, și, se spune, că Wilson, ar fi pentru noi, dacă n'ar fi alții în contra noastră.

Un domn venit dela Paris, spune, că nu-și poate închipui, ca să pierdem nici o palmă de loc din Bănat. Pe Sârbi, zice dânsul, îi susțin numai gazetarii englezi și o parte din gazetarii francezi. — Vom vedea cât mai în grabă, căci nu se mai poate târăgăna până-i lumea nici această pace.

Academia română și-a început sesiunea generală, cu oameni veniți de pe toate meleagurile românești. Numai dela Blaj, din biserica unită, nu e nici unul, nu figurează nici măcar în lista membrilor. Au murit și clericii și mirenii, cari cu atâta vrednicie reprezentau Blajul. Tinerii, ce-i aveți, nu au vârsta canonică pentru a ajunge în acest areopag?

O inovație bună: de aici încolo nu se vor mai premia numai lucrările autorilor, cari s'au prezentat la concurs, ei și alte lucrări, pe cari le vor judeca nemuritorii de valoroase. Fost-au oameni, cari nu au bătut la Academie, și pentru aceea lucrările lor au meritat mai mult ca atâtea altele să poarte fața: »operă premiată de Academia Română«.

*

Sfârșitul tratativelor de pace trebuie să se apropie. Vin mărturi neconținut și se iefinesc toate. Dacă administrația nu e capabilă să iefinească traiul, dintele de fier, care va face să putrezească, ori, ca la Tecuciu, să se topească unele alimente, ni-l va mai ușura.

Delateiu.

Din plasa Aleșd

(jud. Bihor).

Cu 2 zile mai înainte se lăți vestea, că ministrul de justiție Dr. Aurel Lazar, fiu al Bihorului, și cunoscut în persoană de mulți dintre țărani, va să vină la Aleșd. Inteligența dimpreună cu țărănimea așteptau cu nerăbdare ziua de 20 Maiu, să audă vorbind un ministru român. Deja pe la 7 ore se strinse o mulțime de țărani din jur și se așezase de 2 părți înaintea porții triumfale. Pe la 9 ore sosește automobilul ministrului, prim pretorul îl salută prin câteva cuvinte, apoi primarul comunei Aleșd, ministrul le răspunde ambilor, și plecăm cu toții spre casa orașului, unde ministrul a ținut o vorbire către public.

Face imputarea, că Valea Crișului repede niciodată nu a ales deputat de român, înzădar a umblat inteligența din sat în sat, luminându-i și arătându-le ce voiește partidul național român; dar acum situația s'a schimbat, în direcția aceasta nu trebuie să ne mai luptăm, ci pentru o economie modernă, că din pământ să se poată trage cât de mult folos, așa precum fac popoarele cele culte. Spune mai departe, că țărani și până acum au trimis scrisori de plângere la împărat și la ministri, însă cererile lor mai totdeauna au fost neascultate, dar de acum înainte suspinele ieșite din inimă de român, vor ajunge iarăși la inimă de român, și așa lacrimile nu vor rămânea neșterse. Foarte bună impresie a făcut asupra tuturor, când a zis, că mai înainte de toate, să iubim pe Dumnezeu din toată inima, din tot cugetul și din toate puterile; apoi pe deaproapele ca pe noi înșine, ca să putem auzi și noi

cuvintele dumnezeiești: »Veniți binecuvântații Părintelui meu și moșteniți împărăția, care e gătită vouă dela începutul lumii, că am fost flămând și mi-ați dat să mănânc, însăsat și mi-ați dat să beau, gol și m-ați îmbrăcat« etc. O însuflețire nespuse de mare, nu au mai auzit țărani noștri cuvinte de acestea din gura unui domn laic, nici nu au mai văzut în Aleșd, că un avocat amintește numele sfânt alui Dumnezeu să-și ridice pălăria de pe cap cum a făcut Dr. Lazar. Să deie Dumnezeu, să mai auzim multe vorbiri de acestea!

A mai spus apoi, că în decursul verei se va împărți pământ poporului, până atunci să fie cu răbdare.

Pe la 1 oră a fost banchet, ministrul ridică pocalul în onoarea familiei regale, iar protopopul Tileagdului în onoarea ministrului, mai vorbește apoi ministrul, răspunzând preotului ref., despre simțul de dreptate al poporului român, provocându-se la »Suplex Libellus Valachorum«, în care înainte cu 200 ani, românii cer drepturi egale pentru toți locuitorii țării fără deosebire de neam și confesiune; precum și despre trăinicia poporului român, ca odrazlă a poporului latin.

Toți ne-am depărtat dela primire cu inimile pline de bucurie, că ne-a învrednicit bunul Dumnezeu, să ajungem și aceste zile mari.

g. b.

Ziua morților în America.

Di Clemenceau, președintele consiliului, a adresat președintelui Wilson, cu prilejul zilei morților, următoarea scrisoare: »Scumpul meu președinte« erdincioasă unei nobile tradițiuni, armata viilor aduce astăzi un omagiu armatei morților. Întreaga Franță se unește acestui omagiu. Aceia din America cari au murit în lupta comună pentru justiție și drept, odihnesc în pământul nostru, unde libertatea lumii a fost cucerită. Ei se odihnesc alături de tovarășii lor francezi uniți în moarte ca și în viață pentru cea mai mare din cauze. Intocmai ca și soldații francezi cari au luptat pentru independența republicei noastre abia născute, ei au încheiat cu sângele lor pe pământul nostru marea fraternitate care unește cele două țări. Franța va binecuvânta memoria lor. În timp de pace, ea va păstra împreună cu America, ca o inspirație și ca o pildă, amintirea nemuritoare a entuziasmului, disciplinei și bravurei lor. De mormintele lor va îngriji cu aceiași grațitudine și milă ca și de mormintele propriilor săi soldați«.

Clemenceau.

Igiena copiilor.

— Indrumări pentru mame cum să-și îngrijească copiii noul născuți —
de

Dr. V. Hâncu
medic arhidiecezan, profesor de igienă.
(Continuare).

Jucăriile, când se dau copiilor, trebuie potrivite cu vârsta lor. Nu se vor da jucării mici ca d. ex. bumbi crețari etc., pe cari foarte ușor le pot înghiți — sau astfel de jucării, prin cari se pot loțepa, sgăria, răni sau tăia — etc. Unele mame ca să liniștească copilul îi dau să sugă un colț de basma (năframă), în care înoadă pâine înmuiată în zahăr cu lapte, — sau îi dau o sugătoare de cauciuc — ori de os ori lemn, ce adese scăpându-o jos se umple de praf plin cu tot felul de microbi etc. ce foarte ușor îl pot îmbolnăvi.

Eșiraa dinților începe pela luna a șasa și să termină la a 25—30-a, în cari se ivesc cele mai multe boale la copii ex. scarlatina, rujeola, tusa măgărească, pojarul, memigita, diarea etc. Aici însă nu dinții par a fi de vină, ci mai mult reaua îngrijire, ce se dă copilului în timpul eșirii dinților. Nu e mai puțin adevărat, că la eșirea dinților se pot observa oare cari simptome din partea copiilor ca d. ex. diarea, căldură, o stare nervoasă, țipete, nepofta de mâncare, insomnie ș. a. În asemenea stări trebuie consultat medicul.

Dinții din prima copilărie sunt în număr de 20 împărțiți în modul următor:

- 8 incisivi (tăetori),
- 8 molari (măcinători),
- 4 canini (sfâșietori).

În luna a șasa apar mai întâi incisivii de jos mijlocii. La cei hrăniți cu biberonul apar de regulă în luna a 9-a. În luna a 11-a apar cei doi incisivi mijlocii opuși de sus. Nu mult după aceea apar cei 2 incisivi laterali, de jos, cătră luna a 14-a, apoi primii mici molari superiori cătră 15—16-a lună. La 3—4 luni după aceștia apar dinții canini, după cari urmează iarăși un repaus de 3—4 luni. La 28—30 luni apar cei 4 molari mici, așa că la 30-a lună copilul are 20 dinți în gură.

În zilele, în cari es. dinții, nu trebuie înțercat copilul, ci e mai bine să așteptăm, deoarece adese ori li-se umflă gingei, ori devin roșii și să acopere cu puțină albeață; altă dată sunt foarte neliniștiți, țipă, fac bale, duc degetele la gură, mușcă, ba uneori să face chiar o rană pe locul unde iasă dintele.

Unii recomandă curățirea gurei cu cârpuliță curată muiată în apă caldă.

Vaccinarea ferește pe copii de a căpăta vărsat: Mai înainte de

aceasta cu 50 de ani vărsatul făcea pustiri înspăimântătoare în toate straturile societății, omorând și desfigurând cu miile, iar unii, cari scăpau, adese rămăneau desfigurați, surzi, sau muți. Să recomandă, deci, ca copiii dela 6 luni în sus să se vaccineze și chiar mai de vreme în cazul, când s'ar constata epidemie de vărsat în oraș sau sat. Vaccinarea se poate face în orice anotimp, de regulă la braț, fie la sting sau drept, unde de regulă se fac trei împunsături. Trebuie observat, că vaccinul să fie proaspăt și de bună calitate.

(Va urma).

Informațiuni.

* Chestiunea Adriaticei.

Președintele Wilson, care s'a întreținut cu delegații jugo-slavi, a declarat:

1. Orașul Fiume, afară de mahalaua Susac va forma împreună cu regiunea dela vest un stat independent sub ocrotirea societății națiunilor. Statul acesta va fi limitrof cu teritoriul italian și va cuprinde drumul de fier ce pleacă dela Fiume îndreptându-se spre Laibach.

2. Zara și Sebenico vor fi puse sub suveranitatea Italiei, care va renunța la orice altă parte a coastei dalmațiene și a hinterlandului ei.

3. Italia va mai avea sub suveranitatea ei insulele zise strategice, anume insula Cherso și insula Lussiu, la sud-vest de Fiume, precum și insula Lissa și insulele numite »Externe« vecine.

4. De altă parte, societatea națiunilor va atribui guvernului italian mandatul asupra Albaniei, unde tratatul dela Londra îi asigură Italiei o înrădire precumpănitoare.

*** Contra-propunerile germane sunt:** 1. Germania se obligă a liferă aliaților oarbuni din regiunea Sarului și a râului Rur; 1. Germania se învoiește ca țărmlul stâng al Rinului să fie ocupat de armate aliate în mod provizor; 3. Polonezii să poată utiliza liberi și nesupărați portul Danzig; 4. Germania se învoiește a plăti despăgubiri de război cu condițiunea, ca suma lor totală să fie fixată de acuma.

*** Cu datoria Austró-Ungariei**, conziliul de cinci s'a ocupat de nou, ascultând pe delegații țărilor interesate. Datoria dinainte de război, sau cea veche, statele ar fi aplicate să o împartă între ele, dar fiind vorbă de datoria făcută în vremea războiului, nu vreau să o primească.

*** Trei institutoare franceze**, cari predau lecțiuni la câteva familii aristocrate din Budapesta, au trimis dlui Allige, ministrul francez din Viena, o scrisoare, în care se plâneau, de situația grea în care se aflau. Scrisoarea a fost oprită de cenzură, iar celea trei institutoare cari au subscris scrisoarea au fost aduse în Kecskemét și împușcate de unguri.

*** Condițiile de pace pentru Germania se reasumă în următoarele:** Germania primește reducerea efectivului armatei sale la 100,000 oameni; ea ofere să desarmeze marile vase de război dar stăruie să păstreze un număr oarecare de vase de comerț. Ea pretinde că limitele teritoriale nu ar trebui schimbate fără un plebiscit prealabil, plebiscit pe cari Germania îl cere mai cu seamă pentru Silezia de sus, Prusia orientală și occidentală, Memel și Danzig.

Germania primește ca portul Danzig să fie declarat port liber și ca Vistula să fie internaționalizată. Ea cere ca Antanta să-și retragă trupele din teritoriile ocupate în termen de 4 luni dela semnarea preliminariilor păcii. Ea mai cere admiterea sa imediată în Liga națiunilor și stăruie să obție un mandat pentru fostele ei colonii.

Ea e dispusă a plăti mai ales Franței și Belgiei cătra despăgubirilor, declarând că până la 1926 va fi plătit 20 miliarde și apoi va plăti o sumă anuală, dar totalul nu va trebui să treacă peste 100 miliarde de mărci.

Germania refuză a preda pe Kaiser și pe celelalte personaje indicate ca răspunzătoare de război. Ea propune să fie chemați înaintea unui tribunal pretingii culpabili din amândouă părțile beligerante. Tribunalul acesta ar fi prezidat de un judecător ales dintr'o țară neutră și ar avea sarcina de a stabili vina reciprocă.

*** Turcia și Bulgaria** nu vor fi invitate la conferența de pace, până ce nu se va rezolvi definitiv chestia Macedonia și a Asiei mici.

*** Paderevski**, președintele Conziliului polonez, în curând va face o vizită guvernului român din București.

*** Delegații austriecei** au primit și partea a doua din conținutul tratatului de pace. În timp de 15 zile, delegații au să-și facă obiecțiunile lor în scris.

*** Arhiducele Iosif** la propunerea lui Bela Kun, a fost eliberat din închisoare și pus sub supraveghierea poliției, împreună cu perceptorul său, contele Aladar Somsich.

*** Guvernul comunist din Budapesta** e aplicat a se retrage, căci — în sfârșit — s'a convins pe deplin, că în Rusia situația e disperată, iar Germania e înfrântă cu desăvârșire.

*** Kun Bela** a dat un ordin, în senzul căruia străinii din Budapesta, internați în Rákospalota să fie mutați în Czegled.

*** Scopul stampilării coroanelor** bancii Austro-Ungare, este ca să se constate suma coroanelor din circulație. Valoarea lor se va stabili după cursul dintre lei și coroane. Cursul de azi al unui leu face două coroane. — Coroanele stampilate nu vor avea valoarea leului.

*** La Curtea de Apel din Cluj** în 15 l. c., se deschide I. sesiune pentru examenul de oapacitate al advocaților și magistraților. Sesiunea examinării va ținea până la sfârșitul lunii a-cesteia. Cererile pentru admitere, conform ordonanțelor acestui examen au să fie înaintate până în 15 Iunie.

Bibliografie.

A apărut Nr. 16 al revistei săptămânale **Însemnări Literare Furtuna**, de Mihail Sadoveanu, „Cântecul unuia singur“ de Al. A. Philippide, „Jucării pentru Lily“ de Ionel Teodoreanu, „După ploaie“ de Demostene Botez, „Stigletele“ de Ioan Cernat, „Nici gândul“ de G. Tutoveanu, „Catării de la Salonic“ de D. B., și diferite recenzii și dări de seamă. De vânzare pretutindeni. Prețul 1 leu, abonamentul 40 lei, str. Ralet 7 Iași.

La BLAJ apare:

„UNIREA POPORULUI“

Foaiet săptămânală.

Redactor:

ALEX. LUPEANU—MELIN.

Având colaborarea celor mai de seamă scriitori populari. — Iese în fiecare JOI.

Cereți numeri de probă!

Adresa:

„UNIREA POPORULUI“
Blaj.

Numărul cenzurat de: AUREL GAJIA.

Director: **ALEXANDRU CIURA.**
Redactor: **Ovidiu Hulea.**